Gradivo za animatorje

Postne duhovne vaje 2018
Gradivo za animatorje
Salezijanska mladinska pastorala

Gradivo so pripravili animatorji PDV 2018
Odgovarja: Boštjan Jamnik
Za interno uporabo
Rakovnik, 1. februar 2018

Nedelja
7.30 dobro jutro
7.50 telovadba
8.00 jutranja molitev
8.30 zajtrk
9.00 sestanek za animatorje
9.30 delo po skupinah (IV. tema)
11.00 sv. maša
12.30 kosilo
13.30 čiščenje in odhod domov

TEMA PDV 2018

POSTOJ.
ZMAGA = TVOJ BOJ!

Biti kristjan pomeni, da smo v nenehnem boju, ki poteka znotraj nas. Vsak dan se moramo odločati med dobrim in slabim, se bojevati proti skušnjavam. A brez skrbi, če se odločiš za boj, ne boš sam. Jezus je boj že dobil in zmagal. In mi imamo zmago v Njem. To pa ne pomeni, da se bomo izognili boju. Ne. Letos se bomo na postnih duhovnih vajah poglobili v Jezusov največji boj. Njegov boj za življenje. Spremljali ga bomo od zadnje večerje do Pilata, križa, groba in vstajenja ter iskali naš veliki četrtek, petek, soboto in nedeljo. Spremljala nas bo misel sv. Frančiška Saleškega: "V tej vojni smo v ugodnem položaju, ker vselej zmagamo, če se le hočemo bojevati. Nismo premagani, dokler ne izgubimo življenja ali poguma."
Trije termini, mladi, ki si bodo izmenjavali izkušnje, se skupaj bojevali ter spletali prijateljske vezi.

I. tema: **SLUŽENJE**
II. tema: SMISEL TRPLJENJA
III. tema: ODPUŠČANJE
IV. tema: **ZMAGOVALCI SMO**

PETEK ZVEČER **predstavitev**

Spodbuda, da se zberete skupaj že ob 20.30.

SPOZNAVNI VEČER

Spoznavna igra

21.30 UVOD V TEMO

Kaj je post?

- Najprej udeležence vodimo preko osnovnih informacij in vedenja o postu. Zakaj 40 dni? (Jezus v puščavi, 40 let so Izraelci hodili skozi puščavo …)
- Smisel in namen posta se predstavi v bolj privlačni govorici, da udeleženci zares doumejo lepoto postnega časa: nova priložnost, čas za poglobitev, svoboda od zemeljskih odvisnosti, notranji boj s samim seboj.
- Pripravimo tudi konkretno simboliko postnega časa in razložimo 3 temelje: molitev, odpoved (askeza) in miloščina (simbol: trinožni stol, ki ne more stati na eni ali samo dveh nogah, ampak samo na treh). Postni čas je milosten, ker nas vodi k notranji skesanosti in k zavedanju, kako nas nebeški Oče ljubi. Pot, da prejmemo tako milost, pa vodi prek molitve, odpovedi in miloščine. Drugo brez drugega ne stoji (prim. trinožni stol).
- Po uvodu, ki ga vodi duhovni voditelj, gremo v skupine, kjer sledi spoznavanje.

SOBOTA DOPOLDNE

I. in II. tema

9.00 SKUPNI VSEBINSKI UVOD – na obe temi

9.30 DELO PO SKUPINAH (prvi del)

I. TEMA: Služenje

Cilj: Udeleženci razmislijo, spoznajo resnični pomen vrednot: dejavna ljubezen, služenje in ponižnost. Poiščejo dokaze, osebe ali dejanja, ki pričujejo o ljubeznivem služenju, ugotovijo, da je to izraz ljubezni, ki osvobaja. Razmislijo, kako lahko sami služijo Bogu in bližnjim.

Spoznavanje udeležencev (Ker je predstavitev in uvodno spoznavanje že v petek zvečer, naj to spoznavanje ne vzame preveč časa.)

Spoznavna igra: Zmenkarije

Pripomočki: listi, pisala.

Vsak dobi list, na katerega nariše uro in se z vsakim od soudeležencev dogovori za zmenek ob določeni uri. Animator nato reče: »Ura je devet/tri …« Udeleženca, ki sta ob tej uri dogovorjena za zmenek, se dobita in si odgovorita na vprašanja, ki jih prebere animator.

- Kaj delaš v prostem času?
- Kdo vse je pri vas doma?
- Kateri film/knjigo si nazadnje gledal/prebral?
- Kdaj si nazadnje postregel svojo družino?
- Kako pokažeš pozornost prijatelju?
- Komu najraje pomagaš?
- Kdaj in kaj si nazadnje naredil samoiniciativno?
- Kako najraje praznuješ svoj rojstni dan?

Dinamika

Pripomočki: natisnjene situacije, slike, listki z različnimi vrednostmi.

Animator ima na listkih opisanih 5 življenjskih okoliščin in zraven slikice, ki te okoliščine predstavljajo. Najprej jih prebere, nato pa jih skupaj s sliko razporedi po tleh. Vsak udeleženec dobi 3 lističe (glasovnice) različnih vrednosti in jih razporedi k slikicam z vidika služenja (tista slika, ki najbolje prikazuje služenje, dobi največ točk). Na koncu vsi skupaj preštejejo točke, ki jih je dobila določena življenjska okoliščina, in se o tem pogovorijo.

- Mama vsak dan pripravlja kosilo, pomiva posodo, pere in lika ter vsako popoldne vozi otroke na različne popoldanske dejavnosti.
- Mati Terezija je uboge ljudi srečevala na cesti, jim nudila pomoč, jih zdravila in jim nudila vse, kar so potrebovali za dostojanstveno življenje.
- Učiteljica poskuša vsak dan na učence prenesti svoje znanje, umirja otroke, posluša kritike staršev in ravnatelja.
- Znanstveniki vse svoje življenje posvetijo odkrivanju in raziskovanju, da ljudem pomagajo pri lajšanju tegob sveta.
- Pedro Opeka je ljudi naučil, kako preživeti v nečloveških razmerah Madagaskarja in jim s tem dal priložnost za novo življenje.

Ugotovitev: služenje duhovnika/misijonarja ni nič večje od služenja preprostih ljudi.

Pogovor

Iz dinamike napeljemo na služenje, kjer začnemo razmišljati o besedah(+/-):

- *suženj* (suženj nima svobodne volje, je last gospodarja),
- *hlapec* (je bolj svoboden kot suženj, vendar je njegova svoboda še vedno omejena),

- *služabnik* (ima največ svobode med temitremi, sam lahko izbira gospodarja in svojo vlogo).

Udeleženci poskušajo med zgoraj opredeljenimi vlogami najti razlike (njihove dolžnosti, opredeliti njihovo svobodo, njihov družbeni status …).

- Kakšne pa so vaše dolžnosti?
    - Šola? (Reditelj, predsednik razreda, domača naloga, seminarske naloge, projekti.)
    - Doma? (Pospravljanje, pomoč staršem pri hišnih opravilih/na kmetiji.)
    - Izvenšolske dejavnosti/hobiji? (Gasilci, zbori, ministranti, pritrkovalci, Karitas, čistilne akcije, različni projekti, animatorji.)

- Kako opravljate svoje dolžnosti? (Z veseljem, ljubeznijo, žalostjo, vdanostjo?)
- Ali se vam zdijo vaše naštete dolžnosti več kot le dolžnosti?
- Kje in kakšna je po vašem mnenju meja med dolžnostjo in dobrim delom?
- V čem je razlika med dolžnostjo in dobrimi deli? Naštej nekaj svojih običajnih dobrih del (animatorji, pomoč sošolcem, obiskovanje starejših/bolnikov).

1. MOŽNOST: Zgodba »Darovati«
Po cesti sta hodila mama in otrok. Otrok je imel v roki čokolado. Šla sta mimo ženice, ki je stegovala roko proti mimoidočim. Ob njej je čepel umazan deček, zavit v razcapana in zanj prevelika oblačila. Otrok, ki je držal mamimo roko, se je ustavil in gledal dečka. Potem je pogledal čokolado, ki jo je držal v roki, in mamo, kot da bi prosil za dovoljenje. Mama je prikimala in otrok je stegnil ročico proti cigančku ter mu dal čokolado. Nato je skakljaje ob mami odšel. Neki mimoidoči, ki je vse videl, je rekel mami: »Sedaj mu boste pa gotovo kupili novo čokolado,

mogoče še večjo?« Mama je preprosto odgovorila: »Ne.« »Ne? Zakaj?« »Zakaj? Kdor daruje, se odpove.«

2. MOŽNOST: Filmček »Giving is the best comunication«

3. MOŽNOST: Filmček »Klošar«

- Zakaj opravljaš dobra dela? Ali pričakuješ kaj v zameno za opravljena dela (koristoljubje)?
- Katere lastnosti so nujno potrebne, da lahko služiš? (Ponižnost; **starši** veliko naredijo za svoje otroke. Morajo veliko potrpeti, žrtvovati, biti ponižni, da otrokom prostovoljno priskrbijo vse materialne stvari in si zanje vzamejo čas).
- Kaj misliš o tem reku: »Dobrota je sirota«? Utemelji.
- Ali znam biti ''služabnik''? Znam biti PONIŽEN – pozabiti na svoj ego?
- Ali se znam odpovedati stvarem, ki mi ugajajo? Kako se ob tem počutim? Kakšne skušnjave imam ob odpovedi?
- Ali sem pripravljen žrtvovati svoj prosti čas in talente za dobro drugega?
- Sem se že kdaj zavestno odločil, da sem naredil neko dobro delo, čeprav mi to ni ugajalo? Kako sem se počutil ob tem kasneje?

Dodatek za študente

Ponižnost

- Kako jo razumemo? Kaj je za nas ponižnost? To pomeni, da skloniš glavo ali kaj drugega? (Notranja drža, stopiti nazaj, pozabiti lastni ego, po Kristusovem zgledu – umivanje nog – moramo služiti drugim.)
- Kakšna ponižnost je potrebna za sprejemanje pomoči? Drugačna? (Zavedanje lastne nepopolnosti, da nismo

vsemogočni in da tudi sami potrebujemo pomoč – apostol Peter; zgled: bolnik na postelji, ki potrebuje nego.)

- Kaj je nasprotje ponižnosti? (Napuh, egoizem – sv. Peter.)
- Kje opažamo egoizem v svetu?
- Kdaj smo lahko ponižni? (Notranja moč, povezanost z Bogom, svoboda.)
- Kakšna je navidezna ponižnost? (Smiljenje drugim, nesprejemanje pohvale …)
- Ali sem lahko osebno veren brez ponižnosti? (Ponižnost je predhodnica vere, narediti moramo prostor Bogu in bližnjim – pomen postnega časa.)

Spremljanje kot služenje bližnjemu

Papež Frančišek v pripravah na sinodo mladih poudarja vlogo spremljanja. Spremljanje je pomoč, preko katere lahko osebnostno in duhovno rastemo.

- Koliko razumemo ljudi, ki potrebujejo našo pomoč? Se jim znamo približati?
- Komu stojim ob strani, si vzamem čas zanj, koga spremljam?
- Koliko dovolim, da sem spremljan? Imam duhovnega spremljevalca?

Zasluženje

- Ali ima vsako dobro delo ali služenje pred Bogom enako veljavo?
- Kaj je zasluženje? (Dejanje, ki je narejeno iz popolne ljubezni do bližnjega in do Boga; dobro dejanje iz koristoljubja pri Bogu nima velike veljave.)
- Koliko je pomemben namen, s katerim naredimo neko dejanje?
- »Nabirajte si zaklade v nebesih.« – Kdaj dajemo v nebeško zakladnico in kdaj v svojo zemeljsko?

- Ali v vsakem bližnjem človeku vidimo Jezusa, služimo Jezusu? (»Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.«)
- Kako bi si mi, navadni ljudje, pridobili zasluženje? Kako bi to dosegel jaz?

Osebno delo za vse starostne skupine:

Razmislite o dobrih delih, aktivnostih, skupinah, o vašem služenju v družbi/Cerkvi in jih zapišite. Pri vsakem opredelite, koliko je v tem ljubezni in koliko koristoljubja.

DELA	LJUBEZEN	KORISTOLJUBJE
Primer: Animator	Pomoč otrokom	Druženje
…	…	…

Sam in v skupini ovrednoti svoja dela. Kaj bi moral spremeniti in kako?

10.45 ODMOR

11.15 SKUPNI UVOD

Duhovni voditelj pojasni in osmisli Kristusovo trpljenje preko skrivnosti žalostnega dela rožnega venca (5 skrivnosti):

- krvavi pot – duhovno trpljenje,
- bičanje – fizično trpljenje,
- kronanje – ponižanje dostojanstva,
- nositi križ – vztrajanje v trpljenju,
- križanje – trpljenje ima konec in bo premagano.

11.30 DELO PO SKUPINAH

II. TEMA: Smisel trpljenja

Cilj: Udeleženci razmislijo o trpljenju in ugotovijo, da nas preizkušnje, ki jih sprejmemo z vero, vodijo k Bogu. Ozavestijo, da je trpljenje drugih tudi posledica naših grehov, slabih dejanj, besed in opustitve dobrih del. Da ima trpljenje smisel samo v Jezusovem trpljenju na križu.

Dinamika 1

Pripomočki: natrgani barvni listki (rdeči, oranžni in rumeni), list na katerega bodo lepili (vsaka skupina bo dobila del križa), lepilo.

- **DA** – **NE** (kot uvod v BARVNI KRIŽ, SAMO za dijake)

Udeleženci se razporejajo v prostoru na dve strani (npr.: NE – levo, DA – desno) glede na to, ali so prebrano že doživeli ali ne.

- Dobil sem slabo oceno po krivici.
- Bil sem že huje poškodovan.
- Poginil mi je hišni ljubljenček.
- Sošolci so me zafrkavali.
- Nisem se počutil sprejetega med prijatelji.
- Razšla sva se s punco/fantom.
- Nekdo od bližnjih je zbolel za neozdravljivo boleznijo.
- S svojim obnašanjem sem prizadel starše.
- Zaradi slabega dejanja me je mučila slaba vest.
- Imel sem dolgotrajno/težko bolezen.
- Zaradi moje sebičnosti je bil nekdo drug prikrajšan.
- Umrla mi je bližnja oseba.
- Bil sem jezen na Boga, ker dopušča trpljenje.
- Ko mi je bilo zelo hudo, se mi je zdelo, da Boga ni oz. da me je zapustil.
- Počutil sem se zapostavljenega v družbi, ker sem veren.

(Animator izbere primere.)

- **BARVNI LIST (študenti in dijaki)**

Zgornje primere, ki jih animator predstavi, udeleženci ovrednotijo glede na svoja doživljanja trpljenja (največje, srednje, najmanjše) z barvnimi listki (od rdeče – najtežje, prek oranžne do rumene – najmanjše trpljenje), ki jih *lepijo na list – križ.*
Če udeleženci niso doživeli omenjenih trpljenj, se vseeno poskusijo vživeti in jih ovrednotiti s primerno barvo.
(Animatorji nato liste – križe vseh skupin prinesejo in sestavijo v enotnega, ki se uporabi pri češčenju križa).

Dinamika 2

Pripomočki: natisnjen strip, svinčniki, listi.

Animator postavi vprašanja, medtem pa si udeleženci vsak zase po vrsti zapisujejo izbrane odgovore na svoje liste.

Starši te prosijo, da pomiješ kup posode po kosilu.

a) Ker je posode ogromno in je vsa kri v želodcu, se boš raje malce ulegel na kavč in rekel bratu/sestri, naj pomije namesto tebe.
b) Zavzdihneš, a greš vseeno v boj z umazanijo.
c) Pomiješ nekaj posode, tako da je kup malo manjši, ostalo bo že kdo drug.

Vabljen si na obisk k starejši gospe, ki ima demenco, a si zelo želi tvoje pozornosti, hkrati pa je precej naporna.

a) Ko greš enkrat ravno mimo nje, jo na hitro pozdraviš in s tem opraviš svojo 'dolžnost'.
b) Odpoveš kavo s prijateljem in si, kljub temu da ti ni najbolj prijetno, vzameš čas za obisk ter se ji posvetiš.
c) Ker imaš 'reees' veliko dela, se na hitro izgovoriš in prestaviš obisk na 'drugič'.

Prijatelji te povabijo na božični rock koncert 24. 12. zvečer.

a) Rad bi šel k polnočnici, a se mi bodo prijatelji najverjetneje

posmehovali, zato grem k maši raje naslednji dan.

b) Povem jim, da bi šel na koncert, a je takrat polnočnica, ki mi pomeni več kot žuranje.
c) Ja, »valda« grem zraven, saj grem lahko k maši tudi zjutraj.

Pokažemo jim strip (spodaj) ter pogledamo, kolikokrat smo glede na odgovore želeli olajšati oziroma skrajšati naš križ (odgovori a in c) ter s tem na koncu nismo prišli čez brezno.

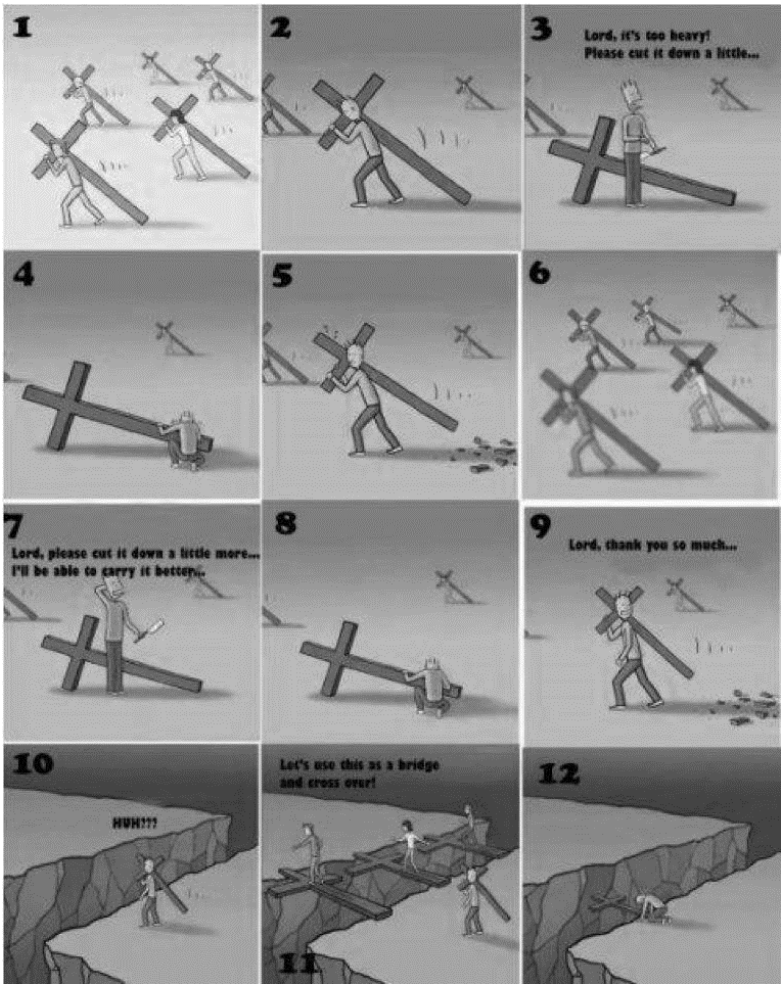

Osebno delo (10–15 min)

Pripomočki: listi, svinčniki.

Udeležencem damo čas za razmislek, da vsak zapiše nekaj svojih težjih trenutkov v življenju. (Za animatorje: naj poskusijo zapisati vsaj eno preizkušnjo, eno fizično trpljenje in eno odsotnost Boga, konkretno!) Zapisov ne bomo delili med seboj, bomo pa iz tega izhajali, si delili občutke in se pogovarjali o trpljenju.

<u>Pogovor</u>

- Kako si se soočil, spopadel s to situacijo? Kaj si ob tem občutil? Jezo? Užaljenost? Nemoč? Strah? Razočaranje? Stres? Ga pokažeš? Zadržiš zase ali komu zaupaš? Kako ti ta oseba pomaga/lajša bolečino? Ali si kdaj pomislil, da je ta oseba lahko Bog?
- Si videl (takrat) kaj dobrega v tem?
- Kaj pa sedaj?
- Kako te je ta dogodek zaznamoval?
- Ko pogledaš nazaj, bi naredil kaj drugače? (Če bi se ti to zgodilo sedaj.)
- Kako sam prenašaš to trpljenje? Se mu prepuščaš? Pustiš čustvom, da te preplavijo/prepojijo in obvladajo? Ali ga le zapreš vase in se ne prepustiš? Včasih je potrebno slediti razumu, ko je srce prešibkoin ne prenaša več bolečine. Podobno je ravnal Kristus. Ob padcu je kljub bolečini vstal in nadaljeval svoje trpljenje. Zakaj misliš?
- Kako / na kakšen način se v trpljenju obračaš na Boga? Včasih pozabimo, da je bil tudi on trpeči človek in da nam je lahko zgled, kako iti skozi trpljenje, tudi če je težko in mislimo, da bomo obupali. (Tudi Jezus je prosil Očeta, naj ga reši trpljenja.
- Kaj dosežemo s trpljenjem? Kako nam pomaga? Kaj odnesemo od tega, ko v življenju trpimo? Ima negativne posledice na nas, ali se od trpljenja kaj naučimo? Ali se zavedamo, da je trpljenje velik del našega življenja (imamo mnogo neprijetnih trenutkov,

zatajevanja, odpovedi v življenju/dnevu, preden smo zmagovalci, zadovoljni …)?

- Ali opaziš, da nekdo v tvoji okolici trpi?
- Kako bi svojemu neverujočemu prijatelju svetoval, kaj naj stori s trpljenjem?
- Kako predstaviti trpljenje neverujočemu?
- Kakšen je namen trpljenja nedolžnih? (Npr. Sirijci, žrtve vojn, sirote.)
- Ali nam Bog trpljenje nalaga kot kazen/pokoro ali nam to le dopušča? Tistemu, ki Boga ljubi, vse pripomore k dobremu.
- Ali se je treba trpljenju izogniti za vsako ceno? (Sodobna medicina.) Je res smisel izogibati se bolečini pri vsakovrstnih poškodbah, boleznih?
- Kaj meniš o trditvi, da je izogibanje trpljenju v bistvu kot neka evtanazija (prijazna smrt)?
- Dobro je delati, bolje je moliti, najbolje je trpeti.

Pogrebni nagovor ☺: *(glasbena podlaga Adi Smolar – Grobar)*
Dobra duhovna spodbuda je misel na lastno smrt. Večkrat se je dobro ustaviti in premisliti, kaj bi ostalo za teboj, če v tem trenutku umreš. Na kaj bi bil ponosen in kaj bi obžaloval?
Dodatna vprašanja: Kaj bi ljudje rekli o meni? Kaj sem »zafural« oziroma zamudil? Kaj bi Bog rekel?

Zaključek (za animatorje)
Bistva trpljenja v bistvu sploh ne moremo razumeti, saj je to »Božja« naloga. Moramo le zaupati, da je to prav, glede na to da nam je Kristus to dal.
Ljudem ni potrebno razumeti trpljenja, dobro je le, da ga znamo sprejeti – da je to pot našega odrešenja. Trpljenje nam pomaga razumeti, da je človek ranljiv, končen, nepopoln. To je nujna izkušnja, da se zavedamo, kako velika je Božja ljubezen do nas. Bog noče, da trpimo, trpljenje ni po njegovi volji. Trpljenje je posledica greha. Človek

trpi, ker je nagnjen k slabemu, ker je minljiv, ker doživlja končnost vsega fizičnega … (Vse enkrat mine!) Cilj trpljenja je smrt. Zato je Kristus trpel, da se je lahko spustil do globin smrti in tako smrt premagal. In samo v Kristusu TRPLJENJE POSTANE POT ODREŠENJA ZA ČLOVEKA. To, da je Kristus vstal, nam odpira nov pogled na življenje, kajti trpljenje – smrt nima zadnje besede.
V trpljenju je kristjan dolžan vztrajati in zaupati. Ne sme izgubiti vere in si uničiti življenja. Trpljenje lažje prenašamo tako, da ga darujemo za druge, prav tako kakor je Jezus daroval svoje trpljenje za nas vse.

SOBOTA POPOLDNE

15.30 NAMESTO PRIČEVANJA: ZGLED BL. TITUSA ZEMANA

Kratek film: bl. Titus Zaman, reševalec duhovnih poklicev

Življenjepis (za animatorje)
Bl. Titus Zeman je bil rojen 4. januarja 1915 v kraju Vajnory blizu Bratislave na Slovaškem kot prvi od desetih otrok v dokaj preprosti družini. Pri desetih letih je po Marijini priprošnji nenadoma ozdravel in obljubil, da bo za vedno njen sin in da bo postal salezijanec – duhovnik. Leta 1927 mu je uspelo uresničiti ta svoj sen, potem ko je premagal nasprotovanje v družini. Predlagal je namreč, naj prodajo njivo ali travnik, da bi mu pomagali pri šolanju in dodal: »Če bi umrl, bi gotovo našli sredstva za moj pogreb, zdaj pa vas prosim, da bi s tem denarjem plačali moj študij.«
Taka odločnost je pri Zemanu kakor stalnica: ko se na Češkoslovaškem uveljavlja komunistični režim in preganja Cerkev, duhovnik Titus brani simbol križa (1946) in predlaga, da ga odpustijo iz šole, na kateri je poučeval. Previdnostno se je izognil dramatični »noči barbarov« (13.–14. aprila 1950), ko so redovnike odvedli v taborišče. Potem se je odločil, da bo s skupino mladih salezijancev prestopil železno zaveso in jih povedel v Turin, kjer jih je sprejel vrhovni predstojnik salezijancev. Potem ko mu je podvig dvakrat uspel (spomladi in jeseni leta 1950), pa je tretji odpravi, aprila 1951, spodletelo. Prebežnike so policisti polovili in Zeman je moral od prvega tedna nadaljnjih deset mesecev v preiskovalnem zaporu prestajati nečloveška mučenja vse do sojenja, ki je bilo 20.–22. februarja 1952. Potem je prestal 12 let zapora (1952–1964) in skoraj še 5 let pogojne kazni pod stalnim nadzorom in preganjanjem (1964–1969).
Februarja 1952 je državni tožilec zahteval zanj smrtno kazen, ki je bila spremenjena v 25 let strogega zapora: »zaradi vohunjenja, izdaje in nezakonitega prehoda čez mejo«. Don Zeman je ožigosan kot človek, ki ga je treba uničiti s prisilnim delom v taboriščih: z ročnim drobljenjem

radioaktivne uranove rude brez zaščite; z več sto dni zapora v samici, s šestkrat manj hrane kakor drugi. Napadejo ga huda srčna, pljučna in nevrološka obolenja. Ko prestane polovico kazni, ga 10. marca 1964 za 7 let pogojno izpustijo na svobodo. Telesno neprepoznaven doživlja nekaj časa hudo duhovno trpljenje, ker ne sme javno opravljati duhovniške službe. Potem ko dočaka pomilostitev, umre 8. januarja 1969. Za blaženega je bil razglašen 30. septembra 2017. (Povzeto po: A. F. Artime.)

16.00 ODMOR

16.15 ČEŠČENJE KRIŽA

»Glejte, les križa na katerem je viselo zveličanje sveta. – Pridite, molimo!«

17.00 DELO PO SKUPINAH

III. TEMA: Odpuščanje

Cilj: Udeleženci ozavestijo, da Božje odpuščanje dosežemo tako, da znamo odpuščati sebi in drugim. Zgled takega odpuščanja je bl. mučenec Titus Zeman, ki ga je trpljenje osvobodilo, da je stopil na pot svetosti prav preko odpuščanja svojim mučiteljem. V simbolih velikega petka odkrivajo skrivnost odpuščanja ter kako zelo so ljubljeni, še posebej po zakramentu spovedi, v katerem lahko zares doživijo neskončno Božje usmiljenje.

Dinamika – Krog skupnosti

Animator spremlja dinamiko zunaj kroga.

Udeleženci se postavijo v krog, tako da se s stopali dotikajo pet desnega soseda. Animator vodi igro in podaja navodila. Udeležencem razloži, da naj se vživijo v vlogo mladih salezijancev, ki želijo na pobudo Titusa priti čez reko.

Mi vsi sestavljamo čoln na reki. Tok reke je zelo močan, piha tudi veter. Kdor želi preživeti, mora zmanjšati svojo prostornino (vsak udeleženec se usede na kolena udeleženca za seboj, to morajo storiti vsi hkrati). Tok je vedno močnejši, zato se čoln začne potapljati. Hitro je potrebno ukrepati: odvrzite s sebe čim več bremen, da zmanjšamo težo (ure, uhani, ogrlice, očala, copati, jopica, pulover ...). Udeleženci osvobojeni odvečnega tovora »odkorakajo« en krog in tako simbolično prečkajo reko.

- Zakaj mislite, da se je krog podrl? Kako bi nam lahko uspelo? Kaj bi moral vsak narediti, da bi krog obstal?
  ali
- Zakaj mislite, da se krog ni podrl? Je bilo težko vztrajati in zaupati svojemu sosedu ter sebi oziroma celotni skupini? Kako pomembno je bilo vodstvo? Sem poslušal voditelja?

Pogovor: Bl. Titusu Zemanu – zgled odpuščanja

Udeležence povabimo, da podajo svoje mnenje, misel, vtis o zgledu bl. Titusa Zemana (film) z vidika odpuščanja.

Vprašanja za pomoč:

- Kakšno krivico je doživljal Zeman in njegovi tovariši?
- Ali se tudi danes dogajajo podobne krivice? Kako, kje?
- Ali je Zeman storil napako, ker je tvegal svoje življenje, da bi mladim fantom omogočil, da postanejo duhovniki?
- Si tudi mi danes upamo biti odločni in tvegati, da nas zasramujejo zaradi vere? Kako daleč si upamo iti?
- Kako si tudi ti lahko v današnjem svetu podoben Titusu?
- Na kakšen način ti pričuješ za Kristusa?

<u>Pričevanje: Doživel sem krivico …</u> /za dijake/
Udeležence povabimo, da podelijo kakšno svojo izkušnjo, ko se jim je zgodila krivica. Kako so ravnali? Kaj so doživljali? So mislili na maščevanje? So znali odpuščati? (Predlagamo, da prične animator!)

<u>Veliki petek – pot odpuščanja</u> /za študente/

<u>Simboli velikega petka nas učijo, v čem je smisel odpuščanja.</u>
Na kratko se ustavimo pri simbolih velikega petka in razmislimo o smislu Jezusovega trpljenja skozi pogled odpuščanja.

1. Nagovarjajoče je že dejstvo, da na veliki petek **ni svete maše**. Za tem se skriva globok pomen, da je Bog umrl. *Ni odpuščanja, če ne umremo samemu sebi!*
2. Pomen **tišine** in razgaljenega, praznega oltarja. Kako poteka obred? Duhovnik se uleže in tiho moli – v tihi molitvi je zajeto celo trpljenje sveta, cela Cerkev doživlja tragiko trpljenja. Ležanje na tleh izraža predanost v Božjo voljo. S smrtjo in zapuščenostjo se je soočal sam Jezus. Ni bilo druge poti. Bog sam se je odločil, da ne gre drugače. *Pot odpuščanja se začne, ko sprejmemo krivico kot del našega odrešenja!*
3. Na ta način nam izkaže ljubezen. **Oltar je razgaljen**, tako kot so slekli Jezusa, mu vzeli vse. Križi so prekriti z vijoličnim pregrinjalom – govori o skrivnosti smrti, preko katere ne moremo. *(Ponekod se ta navada že opušča: med prihodom križa v cerkev se duhovnik trikrat ustavi in zapoje »Glejte, les križa, na katerem je zveličanje sveta viselo.« Hkrati se postopoma snema vijolično pregrinjalo.)*
   Ni odpuščanja, če se jasno ne razodene sramota krivice.
4. **Prošnje** – soočanje z našo nemočjo. Trpljenje pripelje tako daleč, da v naši nemoči najbolj pridejo v ospredje prošnje. Ta dan so še posebej slovesne. Molimo za Cerkev, papeža, katehumene, edinost, tiste, ki ne verujejo, Jude, državne voditelje in tiste, ki so v stiski.
   Samo po milosti in prošnji človek zmore odpuščati!

5. **Češčenje križa** – Ne častimo lesenega križa, temveč Tistega, ki je na križu za nas daroval svoje življenje.

Če se vam zdi preveč, se ustavite le ob tišini velikega petka in njenem pomenu.

Pogovor o Božjem odpuščanju in o spovedi

1. Kaj je Božje odpuščanje? *(Za animatorja – lahko se nasloniš na priliko o izgubljenem sinu.)*

Predstavljajte si, da je vsak izmed vas v Božjih očeh neskončno vreden. Kot kakšen zlatnik. Če z zlatnikom grdo ravnamo (greh do sebe ali do sočloveka), se lahko hitro umaže, ni več lep. Morda se nam celo zdi, da nismo več toliko vredni. Če pa zlatnik izpostavimo ognju Božjega usmiljenja in odpuščanja, bo umazanija odpadla, se sežgala. Greh ne v njem ne bo več obstajal. Če izgubimo vero v Božje odpuščanje, potem tudi ne bomo zmogli več pravilno odpuščati.

2. Zakaj potrebujemo Božje odpuščanje?

Vsi potrebujemo Božje odpuščanje. Sveto pismo nam pokaže, da smo grešniki. Apostol Janez: »Če rečemo, da smo brez greha, sami sebe varamo in resnice ni v nas.« Grehi so dejanja, ki pričajo proti Bogu. Do odpuščanja lahko pridemo le, če grehe priznamo. Za priznanje grehov pa je potrebo iskreno kesanje. Kesanje nam podari milost odpuščanja. Zato si sami odpuščanja ne moremo zaslužiti, podarjeno pa nam je, ko spoznamo, kje zares grešimo, kje smo nemočni, kje potrebujemo Božje pomoči. Le preko odpuščanja lahko zares vidimo, kaj pomeni živeti v Božji ljubezni. Vemo, da smo sicer nezadovoljni, nemirni.
Kdor ne doživi odpuščanja, ne doživi Ljubezni. Je nujna pot, da vidiš, kdo je Bog. Preko odpuščanja lahko sploh dojemaš, kdo je Bog. Bog je usmiljenje.

3. Kako sem deležen Božjega odpuščanja?

Ko na stvar gledamo s človeškimi očmi, se nam lahko zdi, da si zaslužimo samo smrt. Na neki način smo zasluženo tudi dobili. Jezus pa

je smrt prevzel nase in premagal s križem. Prav s tem istim znamenjem križa nam duhovnik v Kristusovem imenu odpušča grehe in tako prejmemo odpuščanje.

4. Ali je odpuščanje res tako preprosto? Kako naj odpustim samemu sebi in drugemu?

Prejeti Božje odpuščanje pomeni prehoditi pot odpuščanja samemu sebi in drugemu. Če ne odpustim drugemu, mi tudi Bog ne more odpustiti. Kakor molimo v očenašu: » … in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom …« Z Božje strani je zelo preprosto, z naše pa ni nujno. Tudi mi moramo narediti svoj del.

Osebno delo za dijake (delovni list)

Prilika o služabniku, ki ni maral odpustiti (Mt 18, 15–35)

Tedaj je pristopil Peter in mu rekel: »Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, če greši zoper mene? Do sedemkrat?« Jezus mu je dejal: »Ne pravim ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat.

Zato je nebeško kraljestvo podobno kralju, ki je hotel napraviti račun s svojimi služabniki. Ko je začel računati, so mu privedli nekoga, ki mu je bil dolžan deset tisoč talentov. Ker ni imel s čim povrniti, je njegov gospodar ukazal prodati njega, njegovo ženo, otroke in vse, kar je imel, ter poravnati dolg. Služabnik je tedaj padel predenj in ga prosil: ›Potŕpi z menoj in vse ti povrnem.‹ Gospodar tega služabnika se ga je usmilil, oprostil ga je in mu dolg odpustil. Ko pa je služabnik šel ven, je srečal enega svojih soslužabnikov, ki mu je bil dolžan sto denarijev. Zgrabil ga je, ga davil in rekel: ›Vrni, kar si dolžan!‹ Ta je padel predenj in ga prosil: ›Potŕpi z menoj in ti povrnem.‹ Oni pa ni hotel, ampak je šel in ga vrgel v ječo, dokler mu ne bi povrnil dolga. Ko so njegovi tovariši videli, kaj se je zgodilo, so se zelo razžalostili in šli svojemu gospodarju podrobno povedat, kaj se je zgodilo. Tedaj ga je gospodar poklical k sebi in mu rekel: ›Hudobni služabnik! Ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil. Ali nisi bil tudi ti dolžan usmiliti se svojega soslužabnika, kakor sem se jaz usmilil tebe?‹ In njegov gospodar se je razjezil in ga izročil mučiteljem, dokler mu ne bi povrnil vsega dolga. Tako bo tudi moj nebeški Oče storil z vami, če vsak iz srca ne odpusti svojemu bratu.«

/Za predstavo: tisoč talentov pomeni toliko denarja, kot bi ga človek zaslužil z vsakdanjim delom v 240-ih letih./

Vprašanja:

1. V odlomku poišči razliko med tem, kako je odpuščal gospodar in kako služabnik, in to zapiši v razpredelnico!

Kako je odpuščal gospodar?	Kako je odpuščal služabnik?

2. Razmisli, kako Bog odpušča tebi in kako ti drugim ljudem. Spomni se na stavek, ki ga molimo v Očenašu /… *in odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom* …/.
3. Kakšno mesto ima odpuščanje v tvojem življenju? Si že kdaj izkusil, kaj pomeni odpuščanje?

<u>Osebno delo za študente:</u> (delovni list)
Pogum in potrpežljivost na poti odpuščanja in sprave

Ob misli ***sv. Frančiška Saleškega*** razmisli o svojem pogumu in potrpežljivosti, ki ju potrebuješ, da stopiš na pot odpuščanja in sprave. Razmisli tudi o ovirah, preprekah, ki ti otežujejo pot do Božjega odpuščanja.

»*Treba je torej, Filoteja, da si pri tem delu pogumna in potrpežljiva. … Torej se ne vznemirjamo zaradi svojih nepopolnosti, saj je naša popolnost v tem, da se z njimi bojujemo. Z njimi pa se ne moremo bojevati, če jih ne vidimo, in ne moremo jih premagovati, če se z njimi ne srečamo. Naša zmaga ni v tem, da jih ne občutimo, ampak v tem, da ne privolimo vanje. Potrebno je, da smo v tem duhovnem boju včasih*

ranjeni, saj se tako vadimo v ponižnosti. Vendar nismo premagani, dokler ne izgubimo življenja ali poguma. Nepopolnosti in mali grehi pa nam ne morejo vzeti duhovnega življenja, izgubimo ga samo s smrtnim grehom. V tej vojni smo v ugodnem položaju, ker vselej zmagamo, če se le hočemo bojevati.« (Saleški, *Filoteja,* str. 28)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

/Animatorja osebno spodbudita udeležence, naj gredo k sveti spovedi. Tu se vključi duhovni vodja, ki sam kratko pove nekaj o spovedi./

19.30 SPOKORNO BOGOSLUŽJE, SPOVED, KRIŽEV POT

22.00 SV. MAŠA

23.00 DRUŽABNI VEČER
V ospredju je zabava in druženje. Dva animatorja vodita večer. Naj ne bo predolgo, proti koncu naj se poskrbi, da se umirijo.

00.00 ADORACIJA

NEDELJA DOPOLDNE

9.00 SESTANEK ZA ANIMATORJE

- Priprava na sv. mašo: pesmi, uvod v mašo, berila, prošnje, darovanje, uvod v Očenaš, pozdrav miru, zahvale.
- Kratko ovrednotenje dela v skupinah.

9.30 DELO PO SKUPINAH

III. TEMA: Zmagovalci smo

Cilj: Udeleženci dobijo nov zalet, da smo kot kristjani že zmagovalci in da nas Kristus vedno znova opogumlja. Najpomembnejše je, da vztrajamo.

Dinamika

Stopnje: civilist (navaden človek), kadet (koraka), bojevnik (v pripravljenosti za boj, prekrižane roke), svetnik (sij nad glavo).
Gre za igro napredovanja po stopnjah od civilista do svetnika. Najprej so vsi civilisti, igra se konča, ko prvi postane svetnik. Ko se srečata s sotekmovalcem, igrata igro »kamen, papir, škarje«. Če zmagaš, napreduješ v naslednjo stopnjo. Če izgubiš, postaneš podpornik tistega, ki te je premagal in ga glasno spodbujaš. Če potem skupaj izgubita, oba postaneta podpornika nasprotnika. Skupnost pomaga in opogumlja, da vztrajamo v boju.

Pogovor

- Kako ste se počutili v vlogi zmagovalca, v vlogi tistega, ki je izgubil, v vlogi podpornika?
- Zmagovalec: kaj je bil tvoj prvi korak, da si prišel do zmage? (Stopiš in se začneš bojevati.)

- Kako izgledajo ti boji v našem življenju? S kakšnimi konkretnimi situacijami, boji se soočamo?
    - Naredimo plakat s konkretnimi stvarmi.
    - *ZA ANIMATORJA: Vnaprej razmisli o svojih bojih, s katerimi se soočaš, s svojo podelitvijo udeležence uvedeš. Spodbudimo, da udeleženci spregovorijo tako o banalnih bojih, npr. začeti dan z molitvijo, kot tudi težjih bojih, npr. odvisnosti, preizkušnje v družinah.)*

Fizični boj

- Jezus: »Ne delajte tržnice iz hiše mojega Očeta!«
- V dinamiki si se boril, da si napredoval.
- Bolezen je tudi fizični boj!

Duhovni boj

- Jezus v Getsemaniju.
- Mati Terezija: »temna noč duše« – praktično 50 let ni čutila bližine ali ljubezni Boga.

Vsakdanji boji

- Lojze Grozde: v vsakdanjem življenju pozoren do drugih; bom vstal ali ne, zjutraj zmolil …
- V kakšnih situacijah najtežje vztrajam?
    - *Misel animatorja: pomisli na specifičen boj, ki ga imaš, ter na morebitne posledice, če ga zanemariš.*
    - *Kako lahko opustitev določene dolžnosti vpliva na ostale vidike tvojega življenja? Na primer, če ne zmolimo zjutraj, nismo deležni milosti, ki bi jo sicer prejeli.*
- Kaj v vsakdanjem življenju opogumlja mene? Kaj pa moje vrstnike?
- Katero je moje orožje in kaj je orožje mojih vrstnikov?
- Na kakšen način s svojimi preprostimi dejanji pomagaš v njihovih bojih?

- Ne boriš se sam, skupnost te podpira. Tako kot smo drug drugega spodbujali pri dinamiki.
- Bog je že izbojeval vse, ampak brez Njega se ne moremo boriti. Ko vztrajaš v boju, ti je že zagotovljena zmaga.
- Kakšna orodja in pomagala imamo vsak dan na voljo za bojevanje?
    - Evharistija je temelj naše trdnjave, Jezus je naš največji zaveznik v boju.
    - Sv. spoved, adoracija, skupnost, pogovori s prijatelji, mladinski verouk, branje Svetega pisma ...
    - Mladim predlagamo, naj si najdejo neko skupnost, se vanjo vključijo (Sveti Dominik Savio, skrivna skupina »Tovarištvo Brezmadežne«).
    - *Animator izpostavi pomembnost odnosa z Jezusom (adoracija, molitev).*
- Kaj nas opogumlja, da vztrajamo v boju? (Skupnost in zakramenti, duhovna podpora.)

Jezus, naša moč za boj

Animator naj udeležencem predstavi to zgodbo.
»Sveti Janez Vianey, župnik v Arsu, je večkrat videval tamkajšnjega kmeta, ki se je vračal s polja ali odhajal tja, da se je ustavil pred cerkvijo. Naslonil je svoje orodje na zid ob vratih in stopil v cerkev. Tiho in pobožno je dolgo sedel v cerkvi, na koncu pa spoštljivo pokleknil in odšel naprej po svojih opravkih. Janeza Vianneya je zanimalo, kaj ta mož dela v cerkvi. Nekega dne ga je počakal, ko je odhajal iz božjega hrama in ga vprašal, kaj v cerkvi počne. Kmet mu je odgovoril: »Usedem se v klop in gledam Jezusa in On gleda mene«. Župnik je bil presenečen, kako preprosto je znal ta mož poklekniti pred Najsvetejše in ga častiti. Znal se je prepustiti Božjemu pogledu in tudi sam je gledal Boga.«

Gornji zgled nam pove, da lahko tudi v tišini častimo Najsvetejše. Ni potrebno veliko besed, niso potrebne dolge molitve, dovolj je, da

Jezusa samo z ljubeznijo gledamo. On je naša moč, da se lahko bojujemo.

/Udeleženci nekaj časa odgovarjajo na vprašanja v tišini, nato sledi pogovor./

ZA DIJAKE

- Kakšen je tvoj odnos z Jezusom v Najsvetejšem?
- Kaj lahko konkretno narediš na tem odnosu?
- Se z Jezusom pod podobo kruha pogovarjaš tako, kot se pogovarjaš s svojim prijateljem?

ZA ŠTUDENTE

- Kako gradiš svoj odnos z Jezusom v Najsvetejšem?
- Zmoremo odpreti lastne rane in dvome in dopustiti Jezusu, da nas ozdravi?
- Moramo se krepiti za boje, ki jih bojujemo.
- Kdaj si se počutil kot zmagovalec v svojih bojih? Si se takrat počutil sam ali se je kdo bojeval skupaj s teboj? (Prijatelji, bližnji, družina, Bog. Bog deluje tudi preko drugih!)

OSEBNO DELO: SKLEPI

Listi z vprašanji
Potrebščine: kartončki (za v denarnico), listki z vprašanji, svinčniki, obeski.

- V čem te bodo te duhovne vaje najbolj zaznamovale? Zakaj? Dogodek, stavek, misel, oseba … Premisli in zapiši.

Služenje, (smisel) trpljenje, odpuščanje, zmaga

- Zgled Titusa Zemana.
- Kako in kje si služil v preteklem letu? Kako bi bolj služil v prihodnje?
- Kako si osmišljal trpljenje? Se je v tvojem mišljenju kaj spremenilo?

- Si odpuščal v vsakem primeru ali le, ko si si to želel? Komu še nisi odpustil, pa bi mu lahko?
- Se bojuješ? Si pasiven? Na katerih področjih bi še lahko bojeval boje?
- Verjameš, da si zmagovalec? Ker si!

Sklep za na pot
Na kartončku je slika Titusa Zemana. Mogoče tudi njegov citat, stavek …)

Kartonček s sliko Titusa Zemana in s sklepom je namenjen, da ga udeleženci vzamejo s seboj domov, zato naj odgovarjajo čim bolj osebno. Na zadnjo stran vsak zapiše le en sklep. Sklep naj bo usmerjen na eno samo področje, mogoče prav na tisto, kjer se čutijo šibke.

Oprema za boj: vstali Jezus
Slika Jezusa A3.

Na sredino postavimo sliko vstalega Jezusa (Colle don Bosco) in plakat, na katerem je napisano: **V tej vojni smo v ugodnem položaju, ker vselej zmagamo, če se le hočemo bojevati. Nismo premagani, dokler ne izgubimo življenja ali poguma** (sv. Frančišek Saleški, Filoteja).

Animator na koncu povzame, NE BERE! Vključi poudarke iz odlomka Ef 6,10–20:
Sicer pa **zajemajte moč v Gospodu** in sili njegove moči. Nadenite si celotno **Božjo bojno opremo**, da se boste mogli upirati hudičevim zvijačam. Kajti naš boj se ne bije proti krvi in mesu, ampak proti vladarstvom, proti oblastem, proti svetovnim gospodovalcem te mračnosti, proti zlohotnim duhovnim silam v nebeških področjih. Zato sezite po vsej Božji bojni opremi, tako da se boste mogli ob hudem dnevu upreti, vse premagati in obstati. **Stojte** torej **prepasani** okoli ledij **z resnico**, oblečeni v **oklep pravičnosti** in z **nogami, obutimi** v

pripravljenost **za oznanjevanje evangelija miru**. Predvsem pa vzemite **ščit vere**; z njim boste mogli pogasiti vse ognjene puščice hudega. Vzemite tudi **čelado odrešenja** in **meč Duha**, kar je **Božja beseda**. Ob vsaki priložnosti **molíte** v Duhu z vsakršnimi molitvami in prošnjami. V ta namen **bedite z vso vztrajnostjo** in molíte za vse svete. Molíte tudi zame, da mi bo dan govor, ko bom odpiral usta, tako da bom neustrašeno oznanil skrivnost evangelija, za katerega opravljam poslanstvo v verigah, in govoril o njem s srčnostjo, kakor je moja dolžnost.

Spodnje besede animator uporabi med govorjenjem. Zapisane bodo na listih, ki jih animator polaga okrog vstalega Kristusa. Ob tem naj povzame vsebino te teme.

- **Zajemajte moč v Gospodu,**
- **Božja bojna oprema,**
- **stojte prepasani z resnico,**
- **oklep pravičnosti,**
- **noge, obute za oznanjevanje evangelija miru,**
- **meč Duha = Božja beseda,**
- **molite, bedite in vztrajajte.**

Jezus nam je odprl in pokazal pot. **Zajemati moramo moč** v odnosu z njim. **Božja bojna oprema**, o kateri smo se pogovarjali (spoved, adoracija, evharistija, skupnost …), naj bo oprema, brez katere ne gremo v življenje. Obvezno opremo sestavlja **resnica**, za katero se borimo v svetu laži, v presojanju pa naj nas obdaja **oklep pravičnosti**. Ne bodimo bosonogi, ampak **obujmo noge za oznanjevanje evangelija miru**. Branje **božje besede** naj bo naš **meč** v vsakdanjih spopadih s skušnjavami. V **molitvi, bedenju in vztrajanju** v boju bomo v trdnem odnosu z njim, zato bomo vselej zmagali.

<u>Refleksija za udeležence</u>

(Listke pripravi pisarna.)

1. Kaj odmeva v meni po tem vikendu?
2. Kaj bi še posebej pohvalil?
3. Kaj bi naredil drugače?
4. Predlogi za naprej.

11.00 SVETA MAŠA

REFLEKSIJA ZA ANIMATORJE

- Ocena sodelovanja udeležencev: posamezniki, skupina, splošna klima.
- Ocena priprave, poteka in izvedbe PDV: animatorji, tema, gradivo.
- Ocena posameznih sklopov: urnik, molitve, sv. maše, križev pot, spoved, družabni večer, odmori …
- Ocena sebe kot animatorja, animatorskega tima: priprava, izvedba, odnosi.

salezijanska mladina

DON BOSKO